

KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

40-52

Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 140. szám.
TELEFON-SZÁM: 22.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK
legutányosabb számítással, díjszabás szerint.

Felolós szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Főmunkatárs:

HAUGH BÉLA.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-utca 1085. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

NÉPTANÍTÓKNAK,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik: 5 kor.

Október 6.

Ötvenhat esztendővel ezelőtt reáborult a magyarra az az átláthatlan sötét éjszaka, amelyről mindenki azt hitte, hogy sosem következik reávirradat. Világos után jött Arad, bitófáival; nem volt ott irgalom, a kegyelem legfeljebb golyóra szólott, ki kellett szenvedniök a nemzet legjobb-jainak, vagy a vére szomjazott tigrisek dühe elől elmenekülni messze a hazától. Galádabb, poltronabb cselekedetet nem mutathat fel a történelem az aradi gyászesetnél. Hogy hódító népek keresztülgazolnak az eltiprotton, győzelmeik jogán megtették mások is, de a gyáva Ausztria győzni nem tudott, csak halomra gyilkolni a mások által legyőzötteket.

Mindegy, a vért kionthatták, de amerre szétfolyt, megtermékenyült a haza földje tőle, felszálló párjától megtelt a levegő, megittasultak a lelkek és szívek.

Aradi tizenhárom, nemzetünk szent martirjai, a ti véretek hullása a Golgotha nagy szenvedőjének kiontatott véréhez hasonlatos, de míg abból az egész emberiség megváltása sarjadott

elő, a ti véresepeitekbe egy nagy hazugság eresztette bele életgyökereit s abból táplálkozik már évtizedek óta.

Mert hát mit álmodtatok ti, szabadságot? Szabad ma a magyar? Övé ez az ország, ugy, a hogy Árpád apánk megszerezte, Nagy Lajos, Hollós Mátyás még hatalmasabbá tette? Nem tartanak-e vajjon mások is jussot a tejjel, mézzel folyó kánaánhoz? — leszedve a tejnek — fölét s a mézből csak a — lépjét hagyva meg minekünk! S kié a te fiad, szerelme s anya, a tied, a hazáé, vagy a királyé, nem ugy mondod magad is, hogy biz a — császáré? És saját lábodon jársz-e te édes magyarom? Ni, rettentő nagy önbizalommal még futni is próbálsz a szabad népek versenyén? Nem látod, hogy kacagnak mindenfelé, olyan vagy te, mint a fához kötözött bárány: ficzánkolhat, akár ki is ugorhat a borból, ameddig a — póráz engedi.

Ez a magyar szabadság!
Jó éjszakát!

Jó éjszakát Bocskayak, Bethlenek, Rákócziak, Kossuth apánk, bölesnek nevezett Deák Ferencz, ha ti nem birtátok, mi szakítsuk el azt az erős kötelet, a mely akaratszabadságunkat

lenyügözi, a mely előre menni nem, legfeljebb csak körbe karikázni enged? Mi a gyengék, erőtlének, széthuzók, a hajlott hátú, és puha dereku, akarat nélkül való vajemberek? Mi a szolgálkú utódok, a kiknek ábrándunk a kutyabőr, a czim, rang, kitüntetés, kik egyebet se teszünk, mint mellünket verve, hirdetjük az ősi szabadságot, érette folyton a halált emlegetjük, de hogy rá érdemesek legyünk, okosan élni nem tudunk, a kik csak léha kedvtelések után futunk s végre, a kik évtizedeken át a legszélsőbb loyaltás hóbortját üzve, egyre csak a fátyolt szövögettük a véres mult eltakargatására...

Nem, nem mi fogjuk azt a kötelet széttépni, de egyszer mégis elszakad, mert a természet törvénye megingathatlan: a hur is elpattan, ha nagyon feszítik.

Szabad lesz még egyszer a magyar, annak kell lennie, s nem más nép szabadprédája s lábtörölő ruhája. Nagy idők küszöbén állunk. Oktalan kezek lerángatják a sűrű fátyolt, a melyet ti reátok takargattunk nemzet vértanui. Látunk már, sokat, többet, mint látni kellene. Leesett a hályog a magyar

TÁRCZA.

Az igaz Istentisztelet.

Bujdosom itt lenn, a porban,
S kérdezem: az Isten hol van?
Hol vagy Uram? — hogy áldjalak,
Tiszteljelek, imádjalak!
Óh mutasd meg fénylő orcád,
Én úgy kívánkozom hozzád!
Akkor nyugszik meg csak szívem,
Ha szárnyaid alatt pihen.

Hol talállak? Hova menjek?
Királyi széked a mennyek;
Lábaid számolya a föld,
Jelenléted mindent betölt.
A porzem, a messze csillag,
A fűszál, a virágillat
Mind azt súgja: van, van Isten,
Hogy óvjon, áldjon, segítsen.

Megjelensz Te Uram nékem
A világ történelmében;
Népek tenger-áradatját
Te kezeid igazgatják.
Halad éltém kis hajója,
Azt is a te karod ója.
Hajnal szárnyán messze szállnék:
Ott vagy — Te fény, én az árnyék.

Égnek-földnek Fejedelme,
Léted kutatja az elme;
S míg az ész keres Tégedet,
Megtalál a hit s szeretet.
Áldlak Uram, mert látlak itt,
Lát lelkennek szeme, a hit;
S aki szeretetre lobban,
Az Benned él, Te is abban.

Az egék-egei Téged,
A te örök dicsőséged
Be nem foghatják, — mennyivel
Kevésbé, oh Isten, e hely.
De ki magát megalázza,
Annak mennyország tornáca
A templom, hol léged áldunk,
S arczra borulva imádkunk.

Ének zajdul szikla-híbben:
•Erős várunk az Uristen!
Mint lágy szellő sóhajt a szó:
•Oh könyörgést meghallgató!
Ima szárnyal galamb-módra,
Oda, hol az Isten trónja,
S megtér olajfalevéllel:
Békességgel és reménygel.

Ige zendül. Aki hallja,
Annak Istennek hatalma
Hívó lelkének üdvére —
Jőjj vándor e híves érre,
S alélt lelked megnyugoszik,
Soha meg nem szonjuhozik.

Fájó seb, égő könyre
Balsamír az Élet Könyve.

Felséges Isten, légy áldott
Szent Fiadért, Ki megváltott!
Templomodba add, siessek,
S élő templomod lehessenek.
Hadd lépjek Krisztus nyomába,
Megbocsátva, lűrve, áldva.
Ez lesz, meglelve Tégedet,
Az igaz Istentisztelet!

SÁNTHA KÁROLY.

A kukoriczás előtt.

Az őszi nap gyönyörűen ragyog, a tiszta híg levegőben itt-ott csillogva uszik az ökörnyal, melyet a meg-meglebbenő szél hirtelen elragad. A fák lombja még zöld, de látszik, hogy nem lesz sokáig ilyen. Egyéb-ként is hullanak a levelek. A föld már majdnem mindenütt föl van szántva, kevés a tarló, néhol zöldel a répa levele, s mindenütt sárga, kiszáradt a kukoricza. A szél megrázza a száraz leveleket, a melyek kísértetiesen, titokzatosan zörögnek.

Egy óriási kukoriczás szélén a vidám kedélyű házi gazda sorba állítja vadászó vendégeit. A sarokra kerül a barátságos arcú gazdatiszt, melléje egymásután a városi urak, a kik nemcsak a vadat, de az embert, már tudniillik a hajtót is meglövik, ha éppen

Kérjük az előfizetések megújítását s a hátralékos előfizetési pénzek beküldését, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

nemzet szemérlől s a porig alázott néptörzs, elkobzott jogáról, szuverén hatalmáról, elalkudott szabadságáról álmodik.

Félre, félre tehát azt a leplet, félre vele a hazugságot, a külszint, a tetszetős látszatot. Hadd lássunk egyszer már tisztán szemüveg nélkül. Hadd lássuk az aradi tizenhárom s a nemzet száz meg száz vértanujának véres testét, a golyókkal átvert sziveket, az igaz hazafi ideáljának, a hóhér kötelének messze pirosuló veres csikját. Hadd halljuk a hősök utolsó sóháját, a szomorú zenét, bilincsek csörrenését, börtönök zárának csikorogását, ha ezt akarták, hát hadd feszüljön a húr, szoruljon ököbe a kéz, hadd fojtogassa torkunkat a keserűség, ez kell a magyarnak, a békében széthúzó, egymást öli-falja, de hogy ha bántják, itt a veszély, összeölelkezik, egy lesz s ilyenkor rettenetes.

Igen egyek leszünk mi még, a kiket elválasztott vallás, politikai hit. Egyek vagyunk már is. Az ölelkezés megkezdődött. Magyarország ma egy erős ökö, a mely lesujtani kész.

Szent martirok, ma a ti napotok van. Aradon, érezzsobotoknál, Budapesten, az új épület helyén s kint a temetőben összetalálkozott az egész Magyarország.

Hívók, vértanuk ébredjétek! Nagy a ti hatalmatok. Vezessétek, vigyétek ezt az elárvult nemzetet.

Vigyétek a halál — vagy pedig az örök élet felé.

A magyar nemzet szabadság nélkül nem élhet!

B.

Válság II.

(Folytatás).

Rámütattam arra, hogy bármely gazdasági termelés irányítható tényezők munkáján fordul meg: A gazda eszén és a rendelkezésére álló gépek működésén.

ugy hozza magával a sors. A városi urak kedvéért történik a vadászat, s a városi urak már előre számolják az esett vadat. Husz fogoly... tiz fázány... esetleg négy öt nyul. Szó volt arról is, hogy őz jár a kukoriczásban, hátha benn szorult, s éppen a városi urak mellett jön ki.

De csitt. A hajtás megkezdődik. Messziről elhozza a szél az ötven hajtógyerek lár-máját. A szivek megdobognak, a szemek erősen figyelnek, előre, jobbra balra. Egyelőre nincs semmi különös, csak a kukoricza levél zörög. Az egyik városi úrnak ugyan káprázik a szeme és úgy látja, mintha az őz mozogna; szinte kedve volna oda löni, de erőt vesz magán, és tovább figyel. A hajtók lár-mája folytonosan közeledik. Egyszer csak hangzik a durranás, még pedig duplán.

— Mi volt az, kérdi az egyik városi úr a másikat.

— Nyúl, kiált a másik.

— Megvan?

— Alighanem, hangzik a felelet, de nyilván való, hogy a nyúl tovább szaladt.

A hajtók lár-mája közeledik. Jó füllel ki lehet venni, hogy az egyik kukorékol, a másik kakukkol, a harmadik ugat, a negyedik nyávog, az ötödik a hatodik szidja, a hetedik káromkodik, és így tovább. A kis süldő riadva szökik fel helyéről, és menekül előre. Leül a kukoricza szélén, de aztán hirtelen visszafut. A süldő után nemsokára megjelenik a fogolykakas, kétségbeesve totyog és rikolgat, utána totyognak a csibék. Egyszer csak észreveszi, hogy nem futhat tovább. Fölrepül. Bumm, bumm... És tovább repül, ha nem is épen vígan, de egész-

Magától értetődik, hogy egy fontos, harmadik tényezőtől, a klímától el kell tekintenünk. Mert akár a fokföldi — akár tüzföldi kulturát tekintjük, ma is ott áll, a hol évezredek előtt, — abból az egyszerű okból kifolyólag, mert a természeti erőknél irányítása egyszerűen lehetetlen.

Más szavakkal még, a gazdasági termelés egyik fontos sikerét abban találjuk: mennyire tudjuk *műszaki ismereteinket a földben rejlő energia erőknél kihasználásánál érvényesíteni.*

Mielőtt e kihasználásnak mértékére térnénk, szükséges látnunk azokat az utakat és módokat, melyek útján a föld termő erejét kihasználni tudjuk.

Valamely darab földön, melyet cultura alá fogok — sok mindenféle dolgot természetek, gabonát, szőlőt, kendert, kukoriczát, répát stb. Szóval egy csomó olyan tényező áll a rendelkezésemre, a melyek útján újabb erőket produkálhatok. Hogy melyikkel, melyeknek a közvetítésével — az a gazda eszén fordul meg.

Egyik vagy másik tényező választása után következik — s ez a legfontosabb — az anyagnak olyan alkalmas helyzetbe való hozása, amelyben képessé lesz új erőket produkálására.

A pörölyt előbb bizonyos magasságra felelem — a rugót kifeszitem — a vizet előbb bizonyos temperaturára hevitem, a kőszent elégetem, a robbanó anyagokra ütést mérek — ha belőlük az erőt kihasználni s újat produkálni akarok.

Ilyen alkalmas helyzetbe hozzuk a földet is, amikor szántunk, fogasolunk, boronálunk, vagy rigolirozunk.

De nemcsak ez a kihasználásnak egyedüli módja, Menjünk tovább!

A vizet, amikor kellő hőfokra hevitettem, gőzt fejleszt. A gőzök expansiv erőket rejtenek magukban, amelyeket alkalmas technikával, járóművek mozgatására vagy munkagépek hajtására használunk fel.

Hasonlóképp a földből közvetlen nyert nyersterményeket, melyek élet vagy természetani szempontból erőket képviselnek, — más erőkké transformáljuk.

A kender rostjaiban rejlő szilárdági erőket szövő- fonógépek útján egyesítjük, tömörítjük s akkor új alakulásokat kapunk, a szövet, a zsinor, a kötél formájában. Pálinkafőzés, cognac — pezsgőgyártás, sör-gyártás, cukorgyártás — mind a kihasználásnak egy-egy módja.

ségesen. Most felröppen a falka. Egyik erre, a másik arra. Szól a puska itt is, ott is. A városi urak izgatottan töltnek, és tovább várnak.

Megjelenik az első fázány. Az egyik városi úr rálő és leesik. Nem ugyan az ő sörétjeitől, hanem a barátságos arcú gazdatiszt segített. No de mindegy. A fő az, hogy megvan.

— Itt a róka, löjjen, kiált egy másik barátságos gazdatiszt a városi úr felé, a ki hamarosan fölkapja a puskáját, és a tiz lépésnyi távolságban futó rókát elhibázza kétszer. A róka még négyszer hallja a puskát durranani, aztán eltűnik a cserjében. Erzi, hogy egy szem sörét a bőrében maradt, nem nagyon örül a csipésnek, de ravaszul tovább oson.

Eközben a hajtók lár-mája egészen közre ért.

— No most, no most, gondolja mindenki, s most kezdődik az igazi izgalom. Itt egy nyul, amott egy csapat fogoly, itt egy fázány, amott ismét fogoly. Egymást éri a sok durranás. Majd kiderül nemsokára, hogy mi esett.

Végre a hajtók a kukoricza szélére érnek. Az utolsó pillanatban, mikor már senki sem vár semmit, a sarkon a barátságos arcú gazdatiszt előtt föllibben egy fázánykakas és a puskasor irányában indul. A gazdatiszt kétszer lö, a fázány repül tovább; ismét két lövés, a fázány megy tovább. Megint lövés, újra lövés, összesen már husz, és a fázány még mindig repül. No most a vígkedélyű házi gazdához ér, a ki a másik sarkon a Winchester minden töltését el-

Mi sem természetesebb már most, hogy a kihasználás mértéke, vagyis az a viszony, mely fennáll a rendelkezésünkre álló energia erő és a produkált erők között — egyenes arányban áll a kihasználási módok sokféleségével, számával.

De mint már említettem ezek a kihasználási módok — ezek a *mesterséges munkafejtések, főleg műszakiak* — igazolva látjuk ama feltevésünket, hogy a kihasználás mértéke legelső sorban attól függ, mennyire tudjuk műszaki ismereteinket a gazda-ágban érvényesíteni.

Mint hogy pedig eme mesterséges munkafejtések láncolata adja a *mezőgazdasági ipart*, mondhatjuk, hogy a mezőgazdasági ipar csak ott teremthető meg, csak ott lehet virágzó, ahol a technikus szereplése a gazdasági életben elsőrendű.

A hol a kulturának története virágzó mezőgazdasági iparral számol be — azoknál a nemzeteknél megállapíthatunk két dolgot: kiváló hatalmas előszeretettel a productiv pályákkal szemben, — a gazdasági élet vezetését produkció pályán működő férfiak kezében.

Nálunk a fiatalság legnagyobb része a produkció pályákat megveti — előszeretettel karolja fel ellenben a jogi, orvosi pályákat. S ez nincs így hiába!

Sok vidéki kis városban 3—4 ügyvéd valósággal tyukpörökből biztosít magának tisztességes egzisztenciát, — addig végzett mérnökök jórésze kénytelen külföldi gyári cégek képviselőinek, ügynökeinek felcsapni.

Miért nem elsőrendű ma a gazdasági életben a technikus szereplése?

Nem kell nagyon keresnünk, — könnyen megtaláljuk. Lessünk csak el egy pár nagybirtokost.

Vannak uradalmak, szomszédos nagy uradalmak, a hol százezrekre rug a cukorrépa évi produkciója métermázsákban. Ha megjön a szedés ideje, — vasutra fuvarozzák, bevagonirozzák s három négy vármegyén át juttatják a feldolgozás színhelyére. Így vannak sokan a komlóikkal, mások a kenderrel, és ismét mások a gabonával.

Kérdezzük, miért nem dolgozzák fel maguk, — miért nem csinálnak mezőgazdasági ipart?

Könnyű rá a feleletünk!

Egyszerűen nem tudják, — nem értenek hozzá! Még csak az sincs, a ki utbagazítással legyen a segítségükre.

A bizalmatlanság és a tudatlanság. Még

durrantja. A fázány repül tovább, és nemsokára eltűnik. A bozótnak talán azon elmékedik, hogy miért ijesztgetik olyan tömördek sok durranással.

— No ezt elküldtük, hangzik minden ajakról, és ki a puskáját, ki a fázányt, ki a napot szidja. De csakhamar feledésbe megy az eset, mert most következik az érdekes rész. Ki, mit lött?

Az egyik úr biztosan tudja, hogy előtte öt fogoly és két nyul esett. Egy fázányt is meglőtt, látta a szétrepülő tollakat, de fájdalom, a fázány elrepült a tollakkal. A másik úr erősködik, hogy előtte két fázány esett, a harmadik nyolcz fogolyról beszél, a negyedik hat fogolyról és így tovább. Összevissza kilenczven darabnak kellett volna esni, de a hajtók és a kutyák akárhogyan keresik a kukoriczát meg környékét, sehogyssem kerül elő több, mint egy nyul, két fázány és kilencz fogoly. A vidám kedélyű házi gazda hamarosan kitudakolja, hogy az urak (beleértve őt magát is) összesen százhusz töltést lőttek ki, és nyomban konstatalja, hogy minden tiz lövésre egy esett.

No aztán előkerül a róka históriája. Szegény városi úrnak van mit hallgatnia. A a vidám kedélyű házi gazda azt indítványozza, hogy a megcsapást akkor kellene alkalmazni, a mikor valaki tiz lépésről elhibázza a vadat. Erre a szomorú városi úr kinyilvánítja, hogy nem most először hibázott tiz lépésről. De a másik városi úrnak is kijár a csipkedésből. A szomszédja azt kérdi tőle, hogy miért nem fogta meg a fázány farkát, mikor a kalapja fölött repült; mert hiszen a fázány farka

pedig teljes bizalmatlanság a vállalkozás sikerében és határozott tudatlanság a műszaki berendezések ismerésében.

A ki pedig mindezt a mea culpát magára verheti — az a magyar műszaki kar. Foglalkozik magyar technikus gazdasági kérdésekkel?

— Nem!

De hogy is keletkezzék valakiben vágy, kedv, olyan dolgok és kérdések kutatása, tanulmányozása iránt — a mikben érzi, hogy nincs oda haza. Már pedig a magyar technikus, hosszas fáradságos tanulmányozásai közepette, legfeljebb csak izlelőt kapott a gazdasági gépeket — a gazdaságot érdeklő műszaki berendezések fejezeteiből.

Egyetlen műszaki főiskolánk az ezen tere szorító ambíciókat kiegyégiteni nem tudja. Enciklopedikus ismeretek pedig itt nem érnek semmit! Komoly studiamban, szerkesztői asztalon megizmosodott erővel tehetünk és kezdhettünk valamit.

Ki meri azt ésszel állítani, hogy jó építő, a ki kiváló ügyességgel kezeli a mérőlécezt meg a liniát? Vagy talán a habarcs, a homok, a téglá, a mész, a cement mellékes dolgok az építkezésnél? Lehet jó malomépítő az, a ki nem ismeri a külföldi gabonaneveket, a korpát, a sikért? Gyapju, kender, juta, len, selyem fogalmainak ismerete nélkül, ki konstruál kártoló szövőfonógépeket?

Ekként a gazdaság szolgálatában álló konstruktorok sem nélkülözhetnek bizonyos foku gazdasági ismereteket.

Ne toljuk örökké másra, hogy így, amugy meg vagyunk kötve. Segítsünk magunkon! Mert valóban hasonlóvá válik a helyzetünk, ahhoz a valakihez — a ki mikor a vízben rejlő energiát sehogysem tudta kellőképpen kiaknázni — mindenre gondolt — még a víz vegyi összetételeinek a megváltoztatására is — csak nem az energia változást előidéző körülmények, dolgok és eszközök megváltoztatására, javítására, vagy tökéletesítésére!

Vajta, 1905. október 4.

Kirchner József.

Házi urak és lakók.

Irta: —ka.

(Folytatás és vége.)

Az előző számunkban említett ama bizonyos szabályrendelet a kiköltözési, felmondási idő s lakás megtekintésének rendezésén kívül kiterjeszkedik még számos, és fontos bérleti kérdésre, a melyek a lakásbérlet és

hosszabb, mint a nyulé, a melyik ijedtében a városi úr lába között futott el.

És folyik tovább a kötekedés, míg egy új kukoriczásra kerül a hajtás sora. Itt természetesen ismétlődnek az előbbi jelenetek és évődések. Ismétlődnek egészen szürkületig, mikor elfárad vadász és hajtó egyaránt. Van még, a kinek kedve volna a dolgot folytatni, de a többség a házi gazdával tart, a ki abban a véleményben van, hogy otthon kész a vacsora. A vacsora tudvalevőleg nem megvetendő része a vadászatnak, s a társaság fölkerelkedve elindul haza.

Otthon a nyájas házi asszony tudatja, hogy terítve van, s mikor kinyílik az óriási ebédli szárnyas ajtaja, a fáradt és éhes társaságra mosolyog a virággal, gyümölcsessel és boros üvegekkel megrakott fehér asztal. Az elhelyezkedés kis zajjal történik, aztán megkezdődik a nagyszerű táplálkozás. Csend van általában, csak egy-egy villa vagy kés csörren, vagy a poharak, a mikor kocintásra kerül a dolog, s ragyognak a szemek, pirulnak a nyílt, becsületes arcok, mikor éltetik a nyájas házi asszonyt és a vidám kedélyű házi urat.

Majd lassan megered a nyelv s valaki a politikára fordítja a beszédet. De az arcok elkomorodnak, kinos csend után újra a vadászkalandok kerülnek a szőnyegre. Az egyik városi úr annyira benne van a lódtásban, hogy tizenöt foglyot lőtt ki egy lövésre a falkából. S mikor azt kérdezik, hány drb.

bérbeadó közt előfordulni szoktak s azokat Szekszárdra is tökéletesen beillő módon szabályozza. Ezek közül csak a fontosabbakat közlöm:

a) A felmondási időre úgy rendelkezik, hogy a felmondás úgy a bérbeadó, mint a bérlet részéről az évnegyed nyolczadik napjának déli 12 órájáig teljesítendő. Hasonlóképp a bérlet minden negyedév 8-ik napjának déli 12 órájáig teljesítendő.

b) Többször előfordul az az eset, hogy a bérlet foglalt nem ad, hanem a bérbeadóval szerződést köt foglalt adás nélkül; később észébe jut valamelyik félnek, hogy a szerződést felbontja s az alsóbb bíróság eddig rendszerint érvénytelennek is vette a szerződést, mert foglalt nem volt. A szabályrendelet szerint: *A bérleti szerződés foglalt nélkül is érvényes.*

c) Igen sok baj van rendszerint az udvar, ház előtti járó és egyebek tisztogatása miatt különösen ott, a hol több lakó van. Erre nézve a szabályrendelet így szól: *A ház előtt a járda, utca tisztítása, udvar stb. tisztántartása a bérletet csak akkor terheli, ha az egész házat tartja bérben. Ellenkezőleg azokat a bérbe adó tartozik teljesíteni, hacsak külön megállapodás nem történt.*

d) Ugyancsak egyik fontos pontozata a szabályrendeletnek az, hogy *február hó elsején kezdődő hatálylyal* — vagyis midőn nincs költözködési idő, — *a bérbe adó a bérlet fel nem emelheti.* Ezek volnának a fontosabb pontozatok, melyek a bérbe vevőt védik a bérbe adók tulkapásai ellen. Viszont azonban a bérbe adó javára is vannak rendelkezések.

a) *Ha a bérlet a lakbért a nyolcz napi határidőre le nem fizeti, a bérbe adó a lakbér lefizetéséig bármikor felmondhat; sőt ha az évnegyed végéig sem fizettének le, a bérbeadó a bérletet megszüntetheti és kívánságára a bérlet azonnal tartozik kiköltözködni még akkor is, ha ezen költözés a február havi — vagyis egyébként nem költözködő — negyedre esnék is.*

b) A bérlemény csak arra a célra használható a mire kibérelve lett. Albérléthe adni, vagy másra átruházni az egész bérletet csak a bérbe adó beleegyezésével lehet, de egyes szobák és helyiségek albérléthe adhatók.

c) A bérlet minden kár és rongálásokért felelős és kártérítéssel tartozik, de nem tekinthető kárnak vagy rongálásnak azon rosszabbulás, mely a rendes használat mellett időfolyamán a dolog természeténél fogva keletkezik.

volt összesen a csapatban, a városi úr szórazottan azt feleli, hogy lehetett vagy tizenkettő. A másik városi úr két szarvasbikát lőtt egy lövésre valamikor régen, s a mi fő, nyúlseréttel lötte őket. A harmadiknak olyan jó a puskája, hogy száz lépésről a kolibrít is ellövi. A kolibriről aztán a barátságos arcú gazdatisztnak is észébe jut, hogy egyszer nyulra vadászott és tíz darab vad-disznó tört ki a kukoriczából. A Winchester volt nála, s szó a mi szó, hat disznót lelőtt. Ott maradtak „maustód.” Három pedig ijedtében elmenekült. Hanem az öreg kan nem tréfázott, dühösen rohant a gazdatiszt felé, a ki a válságos pillanatban eldobta az üres Winchester, nagy ügyesen föluggrott a disznó hátára, és addig nyargalta, míg végre is kidült a kan, s akkor penicilusával kieresztette vérért.

No erre mindenki elképedt, s abban maradtak a vadászkalandok. Különbben is az óra mutatója éjfélre járt, menni kellett. Előrobogtak a kocsik, és nemsokára tova is robogtak. Lassan elhangzott a kerékörgés, a pusztára ráborult a teljes csend és sötétség. Csak egy vén kakas kukorékolt idő előtt ketreczében. Künn a határban pedig a furfangos róka visszaosont a kukoriczába és összeszedegette azokat a foglyokat és fázányokat, a melyeket a városi urak nem tudtak megtalálni.

H. B.

És így tovább, igen czélszerű pontozatok vannak abban a szabályrendeletben, melyet Poprád r. t. város alkotott s a Budapesti Közlöny 1905. évi aug. 10-iki számában közhirre is tett. Hasonló, vagy csaknem ugyanaz Budapest mellett Rákospalotánál.

Szóval egy ilyen szabályrendeletre Szekszárdon is minél előbb nagy szükség van, mert mint fentebb már kimutattam, nálunk a lakhatási viszonyok botrányosak és a város fejlődésére lehető leghátrányosabbak.

VÁRMEGYE.

Közigazgatási bizottsági ülés

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága október havi ülését e hó 5-én tartotta gróf Széchenyi Sándor főispán elnöklésével. Jelen voltak: *Döry Pál* alispán, *Simontits Elemér* főjegyző, *Kurcz Vilmos* ár. elnök, *Totth Ödön* t. ügyész, *Tihanyi Domokos* tanfelügyelő, *Fink Kálmán* p. ü. igazgató, *Podhoránszky Géza* műszaki tanácsos, dr. *Hangel Ignác* t. főorvos, *Krcsmarik Pál* főügyész helyettes, *Boda Vilmos*, *Jeszzenszky Andor*, *Kovács S. Endre*, *Török Béla* bizottsági tagok.

Az ülésen előterjesztett jelentésekből kiemeljük az alábbi fontosabb részleteket:

Közigazgatásunk:

Döry Pál alispán jelentése szerint a múlt hónapban közigazgatási ügy 1172 drb. intéztetett el, közgyűlésre maradt 34 drb. — sem fegyelmi eljárás, sem rendbirságolás nem történt.

Tanügyünk:

Tihanyi Domokos kir. tanfelügyelő jelentése szerint az elmúlt szeptember hónapban 9 tanteremben három iskolát látogatott meg, melyekben a tanítás eredménye kielégítő. A dombóvári állami elemi iskola I. és III. tanterme tulzsfult, miért is szükséges két tanítói állomás szervezése. A tanév elején elnökölt a szekszárdi fiu- és leány- s a paksi polgári fiúiskolák magánvizsgálatain. Szekszárdon 2 fiu vizsgázó közül egy, 4 leány vizsgázó közül pedig kettő elbukott. A paksi iskolában 8 vizsgázó közül kettő bukott el.

Közegészség ügyünk:

Dr. Hangel Ignác t. főorvos jelentése szerint az elmúlt hónapban a közegészség elég kedvező volt, sem a betegség, sem a halálozás nem szaporodott. A hevenyfertőző betegségek is kisebb számban fordultak elő. Éllemi szereket megvizsgálták 72 esetben, közhelyeket 48 esetben, iskolákat és óvodákat 28 esetben, szódavíz és egyéb gyárakat közegészségi szempontból 27 esetben. Fertőző betegség után 16 lakást fertőtlenítettek.

A szekszárdi Ferencz közkórházban ápoltak 434 egyént, ezek közül gyógyultan elbocsátottak 72-öt, javultan 47-et, gyógyultatlanul 13-at, meghalt 7 egyén.

Állategészség ügyünk:

Sigora Lajos törvh. állatorvos jelentése szerint a múlt hónapban az állategészségügy nem volt kedvező, bár a ragadós szájszél és körömfájás a vármegye felső részén megszünt, de erősen fellépett a völgyeségi és központi járásban, különösen Bátaszéken, hol három hét alatt 76 állat hullott el. A betegség terjedése ellen nem lehet mindig sikerrel védekezni, mert nemcsak állatról-állatra, hanem emberek által ruházaton vagy egyéb tárgyakon elhurozolással is terjed, melyet ellenőrizni s az emberek egymással érintkezését meggátolni lehetetlen.

Közigazgatásunk:

Sass László vármegyei közigazgatási előadó jelentése szerint a múlt hó végéig tartott száraz időjárás az őszi szántásokat gátolta s e miatt a vetési munkákkal a gazdák megkéstek; a cséplési munkákat — kivéve a sztrájkos gazdaságokat — a múlt hó közepéig mindenütt befejezték.

A szüretet a hó utolsó hetében mindenütt megkezdtek, minőségre jó, mennyiségre közép termés várható, a tavalyinál 20—30%-al kevesebb. A korai kukoricza

törést befejezték; reményen felül való jó középtermést adott A burgonya szedést is befejezték, mely kat. holdanként 60 mm. adott. A cukorrépa, daczára a nyári nagy szárazságnak, középtermést, kat. holdanként 100—120 mm. ad.

Közadózásunk:

Fink Kálmán p. ü. igazgató jelentése szerint a múlt hónapban elintézték 2302 ügyet, 148 drb. illeték kiszabást, 627 drb. kataszteri ügyet, 48 házadó mentességet. Egyenes és közvetett adókban befolyt 125 567 kor. 44 fillér, mely a múlt évi hason időszakkal összehasonlítva 144.386 kor. 44 fillérrel kevesebb. A fűzánkerti, istvánmajori, inámpusztai és juhépusztai szeszgyárak működésüket megkezdték.

Közutaink:

Raisz József kir. főmérnök jelentése szerint úgy az állami, mint a törvényhatósági közutak állapota kielégítő. Az állami beruházási kölesönből kiépítendő utak közül a szekszárd—bikácsi ut nagydorogi átkelése a forgalomnak átadatott, a paks—sárszentlőrinci és pinchezely—simontornyai utakon pedig a gőzhengerelés folyik.

Közbiztonságunk:

Krcsmarik Pál főügyész helyettes jelentése szerint a szekszárdi törvényszék fogházában letartóztatva volt a múlt hónapban 114 egyén; a rabkórházban ápoltak 9 egyént kik közül 5 egyén meggyógyult.

HIREK.

— **A király nevenapja.** E hó 4-én Ő Felsege névnapján a szekszárd-belvárosi róm. kath. templomban ünnepi mise volt, melyen a misét *Wosinsky* Mór apátplebános fényes segédlettel mondta. Az ünnepi misén megjelentek a vármegye tisztviselői *Döry* Pál alispán, a törvényszék és járásbíró tagjai *Hazslinszky* Géza elnök, a pénzügyi tisztviselő *Fink* Kálmán pénzügyigazgató, a selyemtenyészési főfelügyelőség hivatalnokai *Soltész* Bertalan meghatalmazott helyettes vezetésével, a főgimnázium, polgári fiu és leányiskola, valamint az elemi iskolák növendékei és tanítói, tanáraik, tanárnők és tanítóik vezetésével. A mise végén felhangzott Hymnuszt a közönség is együtt énekelte. — A református templomban szintén volt Isteni tisztelet. *Borzsák* Endre lelkész szép imát mondott. A főgimnázium protestáns növendékeit *Wigand* János igazgató vezette; ott voltak a többi iskolák ref. növendékei is.

— **Személyi hír.** Gróf *Széchenyi* Sándor v. b. t. t. főispán e hó 4—5-en városunkban időzött s résztvett a közigazgatási bizottság ülésén.

— **Az új pécsi püspök.** Az új pécsi püspök most már egész bizonyossággal *Zichy* Gyula gróf lesz. Kinevezését a napokban közli a hivatalos lap. Előhírnöke e kinevezésnek dr. *Várady* Lipót Árpád címzetes püspöknek és közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsosnak miniszteri tanácsossá történt előléptetése. Ő volt ugyanis pécsi püspöknek kizemelve s mivel ezen kinevezést annak idején a curia ellenkezése meghústitotta, most ezen előléptetéssel kívánták kárpótolni.

— **Október 6.** Az aradi vértanúk hősi halálának évfordulóján a szekszárd-belvárosi róm. kath. templomban gyászmise volt, melyet *Szabó* Géza főgimn. hittanár mondott. A gyászmisén a szekszárdi polgári olvasókör képviselőiben *Boda* Vilmos orsz. képviselő, olvasókör elnök, továbbá a róm. kath. olvasókör tagjai, a polgári fiu és leányiskola növendékei és nagyszámu előkelő közönség vett részt. Ezenkívül gyászistentiszteletet tartott *Borzsák* Endre ev. ref. lelkész és dr. *Rubinstein* Mátyás izraelita lelkész, melyen a polgári iskola azon vallásu fiu- és leány-növendékei is résztvettek.

— **Köszönetnyilvánítás.** *Offenmüller* Zsigmond, magyarkezesi plébános urtól vettük a következő sorokat: A magyarkezesi róm. kath. népiskola tatarozási és fenntartási költségeihez főmélt. herczeg *Eszter-*

házy Miklós ur 1000 koronát, a pécségyházmegyei hatóság pedig 100 koronát adományozott. A mely kegyes adományokért ez uton is hálás köszönetét fejezi ki az iskolaszék.

— **Lemondás a közig. bizottsági tagságról.** *Perczel* Lajos kiskajdaci földbirtokos, ki vármegyénk közügyeiben, mint a vármegye egyik legnevesebb családjának tagja, — hosszú évtizedeken át élénk részt vett, a vármegyei közigazgatási bizottsági tagságról lemondott, előrehaladott korát és elfoglaltságát hozván fel indokul.

— **Felolvasás a muzeumban.** Tolnavármegye muzeumegyesületének választmánya tudatja a közönséggel, hogy folyó hó 8-án, vasárnap esti 8 órakor a muzeum képtártermében vetített képekkel kísérendő *felolvasást* tart. Ez alkalommal felolvas *Wosinsky* Mór apátplebános, muzeumigazgató. A felolvasás czíme: *A teremtés a biblia és a modern tudományok tanai szerint.* Belépődíj személyenként 50 fillér. A képtárterembe feljárás a baloldali lépcsőn van.

— **A magyar protestáns irodalmi társaság,** mint már említettük a múlt hó 26 és 27-én Sopronban tartotta kilencedik vándor gyűlését. Az ott lefolyt vallásos estén résztvett a mi örökké fiatal poétánk *Sántha* Károly a kitűnő író is, s több verset olvasott fel. A 4—5 ezernyi hallgatóság nagy tetszéssel honorálta a jeles költő magas szárnyalásu költeményeit, a melyek közül egy igazán áhitatos szép imaszert verset a szerző szívésségéből már a mai számunkban bemutatunk. Óriási hatást keltett a jeles költőnek *Rákóczi* című szép költeménye is. Mi is szívbeli örömmel csatlakozunk a gratulálókhoz.

— **Ügyvédi iroda áthelyezés.** Dr. *Albersz* Rezső szekszárdi ügyvéd irodáját a vár alatti *Stann* féle házból saját házába, *Bezerédj* utca 16. sz. alá helyezte át.

— **Tanulmányut.** Dr. *Hilbert* István, jogügyi tanácsos Kaposvárott járt s a rendezett tanács ügyvitelét tanulmányozta.

— **A szekszárdi rendőrkapitány.** A szekszárdi rendőrkapitány kinevezését élénk érdeklődéssel várta már hetek óta az egész Szekszárd város közönsége. Erre a fontos, nagy felelősséggel járó állásra összesen 9-en pályáztak s ezek közül gróf *Széchenyi* Sándor főispán, val. b. t. t. *Molnár* Lajos korponai városi kapitányt nevezte ki. Értesülésünk szerint ez állás betöltésénél az volt az irányadó szempont, hogy a rendőri ügyek ellátására már gyakorlott s a rendőri ügyek vezetésében kellő jártasságu egyén alkalmaztassék, ezért lett teljesen *idegen* kinevezve. Egyébként *Molnár* Lajos régebben a fővárosi rendőrségnél szolgált, mint írnök s onnan ment ki Korponára rendőrkapitánynak, hol a jogi képesítést is megszerezte. Mindenesetre sok lesz a teendője új állásában. Városunk érdekében óhajjtuk, hogy a reáesett választást az új rendőrkapitány majd rátermettségével igazolja.

— **Aranylakodalom.** *Lauschman* Ferenc nyugalmazott vármegyei iktató e hó 3-an tartotta aranylakodalomát nejevel szül. *Mutschbacher* Annával szűk családi körben.

— **Áthelyezés az államépítészeti hivatalhoz.** A kereskedelemügyi miniszter a szekszárdi kir. államépítészeti hivatalhoz hivatalfőnökké *Alacs* Zoltán tordai kir. főmérnököt helyezte át.

— **A tolnai ev. ref. egyházmegye közgyűlése.** A tolnai ev. ref. egyházmegye e hó 13-án d. e. 9 órakor Szekszárdon a város-háza nagytermében rendkívüli ülést tart. *Dömök* Péter esperes bejelenti a már lapunk előző számában közölt esperes, főjegyző s világi jegyző választás eredményét s ha *Dőczy* József az új esperes ragaszkodik lemondásához, az esperesi állásra elrendelik a szavazást újból.

— **Körorvos választás.** A mórágai körorvosi állásra dr. *Adler* Károly brezovai orvost választották meg.

— **Esküvők.** Dr. *Abay* János szekszárdi ügyvéd, törvényszéki, vármegyei és selyemgyári tolmács ma tartja esküvőjét *Mányoky* Irénke urhölgygel, *Mányoky* Kornél kir.

birósági végrehajtó és neje, *Totth* Aranka urnő leányával Szekszárdon.

— **Udvarhelyi József,** löcsei m. kir. pénzügyi számtiszt folyó hó 10-én d. e. esküszik örök hűséget a szekszárdi róm. kath. templomban *Hradek* Pannika kisasszonynak, *Hradek* Ferencz szekszárdi ker. betegsegélyző pénztári tisztviselő leányának.

— **Az iparfelügyelői kerületek új beosztása.** Folyó évi november 1-én lép életbe az iparfelügyelői kerületek új beosztása. Tolnavármegye törvényhatósága a pécsi ipar-kerületbe osztattott be, melynek székhelye Pécs.

— **Eljegyzés.** *Schwendtner* Ferencz dunaföldvári fűszerkereskedő, eljegyezte *Fauszt* János tolnai tekintélyes mészáros iparos leányát *Gizuskát*.

— **Wittinger** Károly tolnai építész, *Wittinger* Sándor tolnai építész fia, október hó 1-én tartotta eljegyzését *Obetkó* Bella tolnai állami tanítónő kisasszonnyal.

— **Halálozás.** *Weisz* Adolf dombóvári tekintélyes szesznagykereskedő, szeptember 27-én alig két napi betegség után hirtelen meghalt. Temetése a közönség nagy részvéte mellett, szeptember 29-én reggel 9 órakor ment végbe. A gyászszertartást *Lebovits* József mágocsi rabbi végezte.

— **Letartóztatott selyemtenyészési felügyelő.** Temesvárou nagy feltűnést kelt *Imre* Kálmán selyemtenyészési felügyelő letartóztatása. Hosszabb idő óta vizsgálat folyt ellene hivatalos pénzzel való visszaélés miatt s végre ma a büntetőtörvényszék vizsgálóbírája elrendelte letartóztatását. Az elsikkasztott összeg nagysága ismeretlen, — más forrás szerint 466 koronáról van szó.

— **Postamesternői kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter az üresedésben levő *tengődi* postamesternői állásra *Boda* Jolánkát özv. *Boda* Aladárné leányát nevezte ki. A kinevezett postamesternő évekkel ezelőtt Pécsen kitűnő eredménnyel tette le a postatávírda és távbeszélő vizsgát, huzamos ideig volt Somogy megyében és most Alesuthon a főherczegi udvar székhelyén, mint posta és táviró kiadónó van alkalmazva.

— **Orvos gyakornokok a Ferencz köz-kórházban.** Az orvosok az új tanulmányrend szerint orvosi gyakorlatra csak akkor bocsátatnak, ha a doktorság elnyerésével egyuttal valamely közkórházban töltött egy évi gyakorlatot is kimutatnak. A belügyminiszter megállapította azon nagyobb kórházakat melyekbe orvos gyakornokok felvehetőek. Az ilyenül megállapított kórházak közé a Szekszárdi Ferencz közkórház is fel van véve, melybe egy belgyógyászati, egy sebészeti és egy elmebeteg osztálybeli, összesen tehát három orvos gyakornok vehető fel évenként gyakorlatra.

— **A kerékpáros áldozata.** *Andics* Sándor paksi lakos a szőlőhegyről esemegét hordott haza, mikor egy motoros kerékpár fényes lámpájától s a motor zakatolásától lovai megbokrosodtak s a kocsi az utat szegélyző árokba döntöttek. *Andics* oly szerencsétlenül bukott le a kocsival, hogy karját törte. Beszállították a szekszárdi Ferencz-kórházba.

— **Országos vásár.** Faddon a legközelebbi országos vásár folyó hó 9-én, Bátán pedig e hó 16-án fog megtartatni.

— **Alapszabály jóváhagyása.** A kereskedelmi miniszter a *pinchezely-görbői* és *felsőiregi* ipartestületek békéltető bizottságának alapszabályait jóváhagyta; a felsőiregi bizottság tagjainak számát 28-ban állapította meg.

— **Iskola szervezésre halasztás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a *naki* gazd. ismétlő iskola szervezésére 1906. szeptember hó 1-ig halasztást engedélyezett.

— **Vakmerő betöréses lopás fényes nappal.** Vakmerő tolvaj (vagy több tolvaj) garázdálkodott a héten Szekszárdon. *Árva* J. könyv és papirkereskedő ezégnak a főutcán levő üzletébe déli 12—1 óra között, míg a személyzet ebédelni volt, alkuleszal bement az üzletbe s onnan 120—130 korona készpénzt levélbélyeget és 20 korona értéket az asztal fiók feltörésével elrabolt, azután a Séd-patak parton levő *Strasser* Mór fűszer üzletébe hatolt, ugyanezen időben onnan 240 korona

kézpénzt sikerült elrabolni. A csendőrség ugyan nyomozza a tolvajt, de mi azt hisszük, hogy aligha szekszárdi illetőségű és lakos követte el, hanem valamely idegen helyről jött s most itt dolgozó, s az ilyen mester-ségben már jártas egyén lehetett a vakmerő tolvaj. Az nap éjjel *Kristofek* Béla ny. törvényszéki irodatiszt lakásába is betörték.

— **A bírói tekintély.** *Gondos* Mihály döbrökői bíró a tekintélyt illetőleg igen kellemetlen kiábrándulásban részesült. Este elment *Schwarz* Sándor korezmája előtt s midőn itt nagy zajt hallott, *Kovács* József rendőrrel bement és hogy a kitérni készülő verekedésnek elejét vegye, zárórát parancsolt. Erre azonban a legények között hamarosan meg lett a béke és *Boda* János, *Vicze* Lajos, *Vicze* János, *Galambos* János és *Galambos* Vincze egyszerre rohantak rá, hogy:

— Rongyos bíró, a kutyának sem parancsolsz.

Mire a hivatalos személyek és a mulatozók között dulakodás támadt. A rendőrt összeszurkálták, a bírót alaposan eldögönyözték, úgy, hogy mindkettő sulyosan megsérültek. Később a bíró hazavánszorgott, de a legények utána mentek és mivel lakásába be nem juthattak, kapuját összetörték. A rakoncátlan verekedőket hivatalos hatalom elleni erőszak miatt feljelentették a királyi ügyészségnél.

— **Megszökött csendőr.** Ritka dolog, midőn a csendőrnök csendőrrel szemben kell eljárni, de a csendőrség szigorú szervezeténél nem nézhetik el a fegyelem megsértését. *Csigi* Ferencz tamási cz. csendőrörsvezető megszökött állomáshelyéről. Természetesen rögtön kiadták ellene az elfogatási parancsot. Felsőnyék vagy Győr felé vette útját a nyomozás adatai szerint és ezen irányban eljárva, Nyéken el is fogták és *Tamásiba* hozták, hol most a fogházban várja az ügye feletti döntést.

— **Fatelep.** *Mutschbacher* Ödön szekszárdi tűzifakereskedő, a vasuti állomással szemben levő telepén gőz- és favágó gépet állított fel, ugyanott mindenfajta bel és külföldi készítményt kapható. A szoliditására ismert céget ajánljuk a nagyközönség figyelmébe.

— **Kocsmai verekedés.** *Milákovich* Jovó és *Paár* Gusztáv bátaszéki lakosok *Szekőcz* Riszta alsónyélki bolgár-kertészt a bátaszéki nagyvendöglőben jól megszurkálták, azután székkel verték el.

— **Eltűnt a pénze.** *Eibek* Ádám závodi, *Pápai* György szentgáli és *Kernőczy* Márton harczi lakosok együtt borozgattak a harczi kocsmában. *Eibek* Ádám egyszer csak azt vette észre, hogy jobboldali nadrágzsebjéből pénzestárcájára 26 korona pénzzel együtt eltűnt. A két borozgató pajtást a lopás gyanúja miatt feljelentette.

— **Kidobta a kocsmáros.** *Fodor* János őcsényi lakost *Blau* Sámuel őcsényi kocsmáros alaposan kidobta a kocsmából; úgy, hogy az utazára kiesve olyan sérüléseket szenvedett, melyek legalább is husz napig gyógyulnak.

— **Fiu gyilkos apa.** *Madocsa* községben f. hó 29-én *Szántó* István gazda ember 28 éves *József* nevű nős, családos fiát vadászfegyverével lelőtte. A szerencsétlen fiatal ember másfél órai kintlódás után meghalt. A gyilkosság oka, hogy az öreg *Szántó* feleségével perpatvarkodott, mire fia édesanyja segítségére sietett, e miatt az amugy is illuminált állapotban levő édesatyja, dühében lekapta a szegről töltött vadászfegyverét s az ablakon keresztül, a mint fia az udvarról távozni akart hátba lölte. A bestiális apát még aznap elfogták és bekisérték a dunaföldvári járásbírószék fogházába, honnét előzetes kihallgatása után a szekszárdi törvényszéki fogházba viszik. Megjegyzendő, hogy *Madocsán* majdnem minden évben fordul elő ilyen borzalmas gyilkolás, minek oka csak az elharapódzó vallástalanságban keresendő.

— **Utcakövezés.** Kövezik a szekszárdi vasutállomáshoz vezető utat s a munkálato-kat jövő hó 15-ig be is fejezik.

— **A szüretelő kád miatt.** *Káldi* Sándor és *Ranga* János Vajda szekszárdi Felső-utcai lakosok valami kádügyben összeszólkóztak s egymásnak estek. A vesztes *Káldi* lett, kit

baltával *Ranga* úgy megvágott, hogy összeesett s a rendőrök vitték be a kórházba.

— **Mi mindent várnak a rendezett tanácstól?** Egy bonyhádi kis szatócs beállított városunk polgármesteréhez. Hosszasan előadta, hogy nagyon megéhezett, vett tehát egy hatos ára szalámit s leült vele a boltajtóba, de elbóbiskolt s arra ébredt fel, hogy nincs a maradék szalámi.

— Hát aztán mit akar? — kérdi a polgármester.

— Hát a szalámi árát — fele még biztosan megvolt.

— Tudja-e legalább, ki vette el?

— Hogyne, egy kotya, kérem aláson.

— Egy kutya? riad fel a polgármester.

— hát aztán kié volt legalább az a kutya?

— Ha én azt tudnám, instálom — elszaladt...

De már erre a polgármester ur is méregbe jött s felhívta a panasztevőt, hogy mérsékelt futamban is szaladjon el.

Szatócsunk el is kullogott, de meg nem állhatta, hogy az ajtóból vissza ne kiáltson:

— Na, aztat mondok, ez is van aztán egy *rendezett tanács*. (Megtörtént)

— **Kukoricza tolvaj.** Özv. *Ötvös* Sándorné tolnanémedi lakoshoz vasárnap éjjel belopódzott *Terebesi* János 22 éves legény, hogy onnan kukoriczát lopjon. A házbeliék azonban észrevették és a fosztás között elrejtőzve levő *Terebesit* elfogták.

— **A gyujtogatás gyanúja.** *Takács* József várongi lakost azzal gyanúsítják, hogy saját házát felgyujtotta. *Takács* tagadja ugyan, de a körülmények nagyon ellene bizonyítanak. A vizsgálat fogja kideríteni a valóságot.

— **Gyilkosság.** Dunaföldváron e hó 3-án éjjel egy *Rivnyák* József nevű embert leszurkáltak. A rendőrség már nyomában van a gyilkosnak. A helyszínére a dunaföldvári kir. járásbírószéktől *Baksay* László albiró, a kir. ügyészségtől pedig *Beke* Ferencz alügyész kiszálltak.

— **Tolvaj cigányok.** *Kovács* Józsefné és ifj. *Kovács* József regölyi kőborezigányok koldulás ürügye alatt átmentek Diósberény községbe s ott betértek *Tefner* András házához, a hol, miut in senkit sem találtak otthon, a falon lógó kules segítségével az ajtót felnyitották s a szobából 40 kor. kézpénzt elloptak. A lopást a hazatérő *Tefner* András észrevette s a cigányokat Regölyben levő lakásukig üldözte, a pénzt azonban mikor *Tefner* oda ért, már elrejtették s nem is lehetett megtalálni.

— **Árva J. könyvkereskedésére** felhívjuk a n. érd. közönség figyelmét (*Szekszárd*, *Dr. Hangel*-féle ház), hol szükségletét bárki jutányos árak mellett fedezheti. Igen nagy raktár *levélpapírosokban*, *képes levelező lapokban* és eredeti *solingeni zsebkésekben*. *Zenemű ujdonságok* zongorára, hegedűre és czimbalomra igen nagy választékban.

— **Feleség gyilkos.** *Vicsik* István dunaföldvári lakos múlt hó 30-án az utczán közvetlen közelből házomszor rálőtt a feleségére, mert ez egy közös adósságuk rendezése végett nem ment vele a takarékpénztárba. Az aszszony hosszas szenvedés után meghalt. *Vicsik* Istvánt gyilkosság miatt a dunaföldvári kir. járásbírószéknek átadták.

— **Gyilkossága boltban.** Özv. *Laky* Lajosné Gerjenben, f. hó 3-ára virradóra boltjában halva találták, nagy vértócsában. Miután kétségtelen, hogy gyilkosságnak esett áldozatul, a helyszínére a paksi kir. járásbírószéktől *Németh* József albiró, a kir. ügyészségtől pedig dr. *Kozacsek* József alügyész a nyomozás irányítása végett kiszálltak. A tetteseket még nem sikerült kinyomozni.

— **Gyilkos téglamester.** Uzdon f. hó 1-én *Bors* József korezmájában borozgatott *Valigora* János és *Hazuka* Antal téglamester, egy másik asztalnál pedig *Konrád* Imre. Borozgatás közben *Konrád* Imre és *Valigora* János összeszólkóztak, egymást ültelték, majd a verekedésbe *Hazuka* Antal is belekeveredett, a kit az időközben oda betért *Bognár* János sárszentlőrinczi lakos a korezmából kiteszkolni igyekezett, a miért aztán *Hazuka* Antal fanyelű zsebkésével úgy mellbe szurta, hogy egy óra alatt elvérzett és meghalt.

Borszék.

Ha Székelyföldön jársz — fenyvesek aljában —
Hol tündértől népes ragyogó világ van,
Megejt híres vízü **Borszéknek forrása**,
Mely már Atillát is vendégül traktálta.
Itt pedig **Tolnában**, bikavér honában,
Borivóktól népes, venyigés világ van,
Melynek **lángborából** — ha megtelik gyönggyel
A magyar néplelek őseréje tör fel . . .

Csak **borszéki vizet** igyunk hát ily borral:
Magyar virtust nevel, életkedvet forral . . .

VIDÉK.

Dunaszentgyörgy.

A dunaszentgyörgyi orvosi állás.

Dunaszentgyörgy község képviselőtestülete még a tavasz folyamán a község értelmességét és helyes gondolkodását jellemző határozattal kimondotta, hogy a faddi körből kiválik és maga szervez községi orvosi állást. Eme, a közegészségügyre haladást jelentő határozatot Tolnavármegye törvényhatósága jóváhagyta. Bár az eddigi körorvos dr. *Brányi* Kálmán faddi orvos, a ki a képviselőtestület állásfoglalását az emberiségre helyesnek elismeri, jövedelme csökkenése miatt a belügy-minisztériumhoz megfellebbezte, a község képviselőtestülete bizva igazában, október hó 1-én ez ügyhöz illő szeretettel és áldozat készséggel egyhangulag kimondotta, hogy a megválasztandó orvosnak évi 1600 korona fizetést megfelelő lakást ad és a látogatási díjat 1 koronában állapította meg. Dunaszentgyörgy község eme egyhangú és lelkes gondolkodásról tanuskodó határozatával megczáfolja azon pessimistikusok véleményét, hogy a hatóságok legfelsőbbtől a legalsóbbik csak az állatok egészségével törődnek és csak az állatorvosok anyagi helyzetével foglalkoznak és törődnek. Ajánljuk Dunaszentgyörgy nemes példáját vármegyénk igen sok községének, hol bizon a járványos betegségek az orvosnak távolléte miatt nagyszámmal csinálják az angyalokat.

Paks.

Védgát ülés. A Paks—Fadd—bogyiszlói ármentesítő társulat Pakson folyó hó 3-án ülést tartott, amelyen több fontos ügyet intéztek el.

Simontornya.

Szociálista gyűlés Simontornyán.

F. hó 1-én a simontornyai szociálisták népgyűlést tartottak, melyen a nemzetközi szociáldemokrata egyesület kiküldöttje, *Babina* Géza egy óra hosszat tartó beszédet mondott. Beszédében fejtegette a szociálisták ismert elveit, melyeknek megvalósításához minden párt más-más eszközökhöz fordul. Az általános községenkinti titkos választó jogot követeli, melyeket a szociáldemokrata párt a nemzeti vívmányoknál is fontosabbnak vél. Végül szervezkedésre hivat a munkások. A gyűlés egyébként szép rendben folyt és rendőrhatalóság képviselőjének, kinek 10 csendőr állt rendelkezésére, semmi dolga nem akadt.

Dombóvár.

Hangverseny a Kossuth-szobor javára.

A Kossuth-szobor bizottság, a közeli időben nagyszabású hangversenyt rendez a Kossuth-szobor javára. A hangverseny napja és programja még nincs teljesen meghatározva.

Vörheny. A vörheny kezd járvány-szerűleg fellépni, eddig két halottja van e betegségnek.

Automobil járat. Dombóváron a vasuti állomásokról a községen keresztül automobil járatot indított *Ambrusits* vasuti alkalmazott. Az új járműnek sok nézője akad.

Muzeum, közintézetek ügyei.

A tolnavármegyei muzeum egyesület választmánya e hó 1-én ülést tartott, melyen *Wosinsky* Mór egyesületi alelnök előterjesztette, hogy az egyesületi közgyűlés határozatahoz képest a felolvasásokhoz való vetítő

gépét a szükséges felszerelésekkel együtt beszerezte s így az előadás megtartásának módzatáról kell határozni. Erre nézve bemutatja az általa, a folyó évre összeállított előadások sorozatát, mely is a következő: 1905 október 8-án: A teremtés (Wosinsky Mór) október 15-én ismételve az ifjúságnak; okt. 22: Az alpesekben és a Rajna völgyén (Uránia) 23. az ifjúságnak; okt. 29: Délnémet nagy városok (Uránia) 30-án ismétlés az ifjúságnak; november 5: Az ember (Wosinsky) 12-én ismétlés az ifjúságnak; nov. 19: Közép európai nagy városok (Uránia) 20. ismétlés; nov. 26: A magas Tátra (Uránia) 27-én ismétlés; december 3-án: Babel és a biblia (Uránia) 4-én ismétlés; december 10-én: Az Alduna (Uránia) 11-én ismétlés; 17-én: Az őseink Európában (Uránia); 25-én, karácsony napján: A szent föld (Wosinsky) 26-án ismétlés az ifjúságnak. Ezeket kivül népies előadások is lesznek. Az előadásokra a képek beszerzése tetemes költségekkel járván, a választmány elhatározta, hogy az új felolvasásoknál személyenként 50 fillér belépődíj szedessék; az ifjúság azonban ingyen élvezheti. Együttal örömet nyilvánította és köszönetét fejezte ki Wosinsky Mór apátplébános egyesületi alelnöknek a szép és tanulságos előadások tervezéséért és fíradozásáért, melyeket megvalósítani szándékozik s előterjesztését egész terjedelmében elfogadta.

Ajándékok a muzeumnak. *Heinlein* Lajos 5 drb. nyomtatványt, *Váradny Jenő* 2 drb. érmet, *Rittinger Antal* 1 drb. képet, *Bolgár Béla* 1 drb. szigonyt, a muzeumok orsz. főfelügyelősége 2 drb. könyvet, *Kiss István* 13 drb. érmet, *Wosinsky Mór* 14 drb. érmet és 7 drb. agyagedényt ajándékozott a muzeumnak. Özv. *Konstanczer Károlyné* végrendeletében egy szekrényt és e szekrény fűrtartására 200 koronát hagyományozott a Tolnavármegyei Muzeumnak.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

A könyvkötészet remeke. Szerkesztőségünknek bemutatottak 10 kötet művet díszkötésben, melynek a kötése igazán a párisi világkiállításon is helyt foglalhatott volna. A kötés 14 színben van előállítva, dus arany nyomással, s keret gyanánt köröskörül elragadóan bájos virág gürland vonul végig. Az ember önkéntlenül megakarja fogni a kötésen lévő díszeket, oly mesterien vannak azok előállítva. Ilyen 10 kötet műhöz, melynek bolti ára 30 korona, ingyen juthat bárki, csupán a bekötési táblába való beillesztésért fizet darabonként 12 krt., vagyis a 10 kötetnél 1 frt 20 krt, ha előfizeti a „Tolnai Világ Lapja”-t, félévre 4 frt helyett 2 frt 48 krral. Előfizetések a „Magyar Kereskedelmi Közlöny”-hez küldendők, Budapest, VII., Károly-körút 9. Őszintén ajánljuk nb. előfizetőinknek, ezen rendkívül érdekes lap megrendelését annál is inkább, mert egy pompás kis házi könyvtár birtokába juthat alig számba vehető összegért, melyben a magyar irodalom színeje, képviselve van.

EGYLETEK, TÁRSULATOK

Jegyzők ügyei.

A Tolnavármegyei községi és körjegyzők egyletének közgyűléséről ugyan már szeptember 16-iki számunkban terjedelmesen megemlékeztünk, tekintve azonban az ott letárgyalt ügyek fontosságát a jegyzői karra nézve, — a hozzánk beküldött jegyzőkönyvet egész terjedelmében itt közöljük.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a tolnavármegyei községi és körjegyzők egyletének 1905 évi szeptember hó 14-én Szekszárdon tartott évi rendes közgyűléséről.

Jelenvoltak: Kerbolt István regölyi jegyző, egyleti elnök, Puri Adolf bátyi jegyző, egyleti alelnök, Hesz Pál tamási jegyző, egyleti pénztárnok, Kiss Pál gyulai, Bereczk István simontornyai, Cholnoky Lajos ozorai, Helfenbeim Dániel apáthi, Illés Gyula döbrökői és Várkonyi Iván gindli-családi jegyzők, választmányi tagok, Ványek Béla kurdi, Fehér Imre naki, Deli Gyula ozorai II., Gungl József németkéri, Bertics Pál értényi, Simon Lajos decsi, Gazdag Dezső dunaföldvári II., Huber Ferencz dunaföldvári III., Bencez Miklós döbrökői II., Grünwald János kistormási, Arany János dombóvári III., Zabján József gyulai II., Czéh Ferencz újdombóvári, Matzon Béla szekszárdi, Keszler Károly kányai, Laskó Dezső kocsoi, Linka Károly faddi, Janosits Károly szekszárdi, Fiedler Gyula högyészi, Zsigmond Elemér harszi, Nagy József diósberényi, Sörös Gyula bátyi II., Pesti József uzdi, Huszár Pál öcsényi II., Babay Géza gerjéni, és Müller György pilisi jegyzők, egyleti tagok, Klimes Antal högyészi jegyző, egyleti jegyző és Földvári Mihály vármegyei levéltárnok, mint vendég.

Kerbolt István egyleti elnök megnyitva a közgyűlést, szívélyesen üdvözlö a szép számban megjelent egyleti tagokat és midőn a tömeges megjelenésért köszönetet mond, örömeinek is kifejezést ad a fölött, hogy a tagok érdeklődése ily nagy mérvben nyilvánult.

Napirend előtt szomorodott szívvel emlékszik meg egyletünk egyik legrégebbi tiszteletbeli tagja, a községi jegyzők ügye iránt mindig meleg érdeklődéssel viseltető, a községi jegyzők előrehaladását, anyagi és erkölcsi terén való biztosítását mindig szívében hordó, a szó nemesebb értelmében a községi jegyzők igaz barátjának, Méltóságos Simontsits Béla miniszteri tanácsos urnak, Tolnavármegye volt alispánjának elhunytáról és indítványozza, hogy a közgyűlés emlékét jegyzőkönyvileg örökítse meg.

A közgyűlés az indítványt egész terjedelmében elfogadta, Méltóságos Simontsits Béla miniszteri tanácsos ur, Tolnavármegye szeretve tisztelt alispánjának halála felett mély részvétét kifejezni és egyben a községi és körjegyzők erkölcsi és anyagi helyzetének előmozdítása, megteremtése által a Tolnavármegyei községi és körjegyzők körében szerzett hervadhatlan érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíteni határozta.

Jelen közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Ványek Béla és Kiss Pál egyleti tagok kérték fel.

Következik a tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés.* A közgyűlés az elnöki jelentést egész terjedelmében helyeslőleg tudomásul venni határozta.

1/a. Az elnöki jelentéssel kapcsolatban bejelenti egyleti elnök, hogy a választmány 1905 július hó 10-én Högyészen tartott ülésén: Horváth László szakcsi, Arany János dombóvári és Zabján József gyulai jegyző illetve aljegyzőket Illés Gyula ajánlatára, Keszler Károly kányai jegyzőt saját kérelmére, Dely Gyula ozorai II. jegyzőt Cholnoky Lajos ajánlatára, Várkonyi István gindli-családi segédjegyzőt Várkonyi Iván ajánlatára. Az 1905. évi szeptember 13-án tartott ülésen pedig: Ludvig József nagyszékelyi főjegyzőt Oravszky László ajánlatára, Fehér Imre naki körjegyzőt, ugy Bencez Miklós döbrökői II. jegyzőt Illés Gyula ajánlatára, Niefergall Nándor, Gazdag Dezső és Huber Ferencz dunaföldvári I., II. illetve III. jegyzőket saját kérelmükre az egylet kötelekibe felvette az 1905. év január 1-től kezdődő jogokkal és kötelezettségekkel.

A közgyűlés a tagok felvételét helyeslőleg tudomásul veszi.

1/b. Ugyancsak az elnöki jelentéssel kapcsolatban bemutatja egyleti elnök özv. Tóth Andorné köszönő levelét a múlt évben utalványozott 100 korona segélyért, mire Illés Gyula indítványozza, hogy özv. Tóth Andorné részére ez évben is adassék segély az egyleti pénztárból.

* Szept. 16-iki számunkban már egész terjedelmében közöltük. A szerk.

A közgyűlés özv. Tóth Andorné köszönő levelét tudomásul veszi és Illés Gyula indítványára határozatilag kimondja, hogy tekintettel az egyleti pénztár nagyon is szerény vagyoni helyzetére az egyleti pénztárból ez évben segélyt nem adhat, de mivel a segélyezés szükségét nagyon is belátja, az egyleti tagok körében gyűjtést rendel foganatosítani.

2. Az egylet 1904. évi pénztári számadásának előterjesztése.

A közgyűlés a 349 kor. 05 fillér készpénzbevétel, 193 kor. 37 fillér készpénz kiadás, 155 kor. 68 fillér készpénz maradvány, ugy pályadíjak kifizésére adományozott 3 drb. összesen 33—34 kor. értékű osztrák vert arany készlet, 1404 kor. 52 fillér követelésbeli és 1294 kor. 22 fillér tartozásbeli maradvánnyal záruló, 1904. évi pénztári számadást Purth Adolf elnöklote alatt Duzs Dániel és Janosits Károly egyleti tagokból alakított számvizsgáló bizottságnak felülvizsgálatára kiadni határozta.

Egyben az egyleti tagoknál mutatkozó tetemes tagdíj hátralékok behajtására nézve a közgyűlés megújítja a múlt évi közgyűlés azon határozatát, mely a jövő évben követendő eljárásra vonatkozólag kimondja, hogy minden egyleti tag folyó évi tartozásáról és netáni hátralékáról első ízben barátságos felhívással értesítendő. Ha ez eredményre nem vezet, tartozásának záros határidő alatt leendő befizetésére felhívandó és ha ez sem vezetne eredményre, tartozása per útján, még pedig bírói fizetési meghagyások útján behajtandó. Egyáltalán minden tag ki két évi tagdíjjal adós, már az első felhívás sikertelensége esetén is okvetlen beperlendő. Ezen határozat az elnöki jelentés értelmében egy vármegyei hírlapban is közzé teendő.

3. Az 1903. évi egyleti pénztári számadás megvizsgálásáról szóló számvizsgáló bizottsági jelentés.

Az e célra kiküldött számvizsgáló bizottság jelentése alapján a 923 kor. 01 fil. bevétel, 796 kor. 22 fil. kiadás, 126 kor. 79 fil. készpénz maradvány, 3 drb. összesen 33—34 kor. értékű osztrák vert arany készlet, 1427 kor. 17 fillér követelésbeli, valamint 1110 kor. 20 fil. tartozásbeli maradvánnyal záruló és a bizottság által helyesnek talált 1903. évi egyleti pénztári számadást a közgyűlés elfogadta és számadó Hesz Pál egyleti pénztárnoknak a felmentvényt a szokott óvások fentartása mellett megadni határozta.

4. Az 1903—1904. évben tartott egyleti táncmulatságról szóló számadásokra vonatkozó számvizsgáló bizottsági jelentés.

Az e célra kiküldött számvizsgáló bizottság jelentése alapján az 1903. és 1904. években Dombóváron tartott jegyzői majálisok számadását és pedig az 1903. évi számadást 490 kor. 60 fil. bevétel, 490 kor. 98 fil. kiadás és így 38 fillér tulkiadással, az 1904. évi számadást pedig 426 kor. 40 fil. bevétel, a múlt évi tulkiadás hozzászámításával 361 kor. 60 fil. kiadás és így 64 korona 80 fillérre helyesített pénztári maradvány, mint tiszta jövedelemmel — miután a helyi rendező és számvizsgáló bizottság által kifogásolt számla kifizetését elismerte és így a nehézményt eloszlatta — a közgyűlés elfogadta és a számadónak a felmentést a szokott óvások fentartása mellett megadni határozta.

4/a. Ugyanazon számvizsgáló bizottság jelentése alapján a millenium ösztöndíj alapnak 1902 október 1-től 1902 december 31-ig terjedő számadása 2290 kor. 22 fillér követelésbeli maradvánnyal — valamint

4/b. a milleniumi ösztöndíj alapnak 1903 január 1-től 1903 december 31-ig terjedő számadása 1620 kor. készpénz bevétel, 1620 kor. készpénz kiadás, semmi készpénz maradvány, ugy 2526 kor. 02 fil. követelésbeli maradvánnyal, mely követelésbeli maradványból 1654 kor. 40 fil. a Szekszárdi takarékpénztárban győmölcsozólóleg elhelyezett betét, helyesnek találtatott, miért is a közgyűlés azokat elfogadta és számadó Hesz Pál egyleti pénztárnoknak a felmentést a szokott óvások fentartása mellett megadni határozta.

5. Millenium ösztöndíj alapjáról szóló 1904. évi számadás előterjesztése.

A millenium ösztöndíj alapnak 2526 kor. 62 f. mult évi követelésbeli maradvány, 291 kor. 18 fil. folyó évi előírás, 68 kor. leírás, semmi készpénz kiadás és így 2749 kor. 80 fillér követelésbeli maradvánnyal — mely összegből 1712 kor. 18 fillér takaréktári betét — záruló 1904. évi számadását a közgyűlés az 5. sz. határozat értelmében Purth Adolf elnökle alatt Duzs Dániel és Janosits Károly egyleti tagokból álló számvizsgáló bizottságnak felülvizsgálatra kiadni határozta.

6. 1906. évi költségvetés megállapítása.

Mielőtt az 1906. évi költségvetés megállapíthatnák a választmány javaslatára a közgyűlés egyhangulag nagy lelkesedéssel határozatként kimondotta, hogy a Millenium alkalmával egyhangulag hozott azon határozatát, hogy a Millenium emlékére létesített ösztöndíj alap létesítése és gyarapításához minden egyleti tag 10 éven keresztül évi 2 koronával hozzájárul, további 10 évre meghosszabbítja, megújítja, mihez képest 1906. évtől kezdve 10 éven át a tagdíjakkal együtt minden egyes tagra 2 koronát kiro és a befolyó összeget a Millenium ösztöndíj alap pénztárába befizeti.

Ezek után a közgyűlés az 1906. évi költségvetést

a) a központi jegyző egyletnél 95 tag után fejenként fizetendő 1 kor. tagdíj	95 K.
b) a Millenium ösztöndíjalapba 95 tag után fejenként 2 kor. hozzájárulás	190 K.
c) utazási költségekre szükséges 120 K.	
d) iroda szerek, portó és egyéb előre nem látott költségekre előirányoztatott	165 K.
Összesen	570 K.

kiadással szemben a bevételeket 95 egyleti tag mindenikére kivetendő 6 korona tagsági díjból befolyó összesen 570 kor. bevétellel megállapította.

— Folytatjuk. —

TANÜGYI HIREK.

— **Bucsubeszéd.** Lapunk mult heti számban megemlékeztünk arról a szép beszédről, amellyel a tamásii róm. kath. tanítóegyesület mult hó 28-án tartott ülésén *Molnár Paula* tamásii tanítónő bucsuzott el a nyugalmába vonult *Horváth János* nagykönyii érdemes tanítótól. A szép beszédet többek kívánságára szösz szerint itt közöljük:

„Mélyen tisztelt ünneplő közönség!
Kedves Kartársaim!

Ének nemult el ajkainkról, a legszebb ének, mellyel a magyar kór, imádkozik és hálát ad a nemzetnek Urának. E legszebb himnuszunk énekülésére sokszor és nagyon sokszor a szív fájdalma kőszeti a nemzetet. Bájos szívvel zengi: „Isten! áldd meg a magyart!” — minden keserűség nélkül, megadó passzal hangozza vissza bérc, völgy és mező: „Hisz megbűnhődte már a múltat és jövendőt!” — Alázatos szívvel tudja szépen kérni, hogy: „Szánd meg Isten a magyart és nyujts feléje védő kart!” De igaz, őszinte örömet, hálát, büszkeséget és erejének egész nagyságát is ezzel tejezi ki; akkor is a jó Istent kéri, hogy áldja meg a magyart „jó kedvvel, bőséggel”. — A mi itt elhangzott imádságos énekünk is örömet és hálát, nem pedig fájdalmat akart jelezni. — Igen, a legszebb örömmel akarta kifejezni, hogy kimutathattuk szívünk őszinte szeretetét, tiszteletét és háláját azon férfiu iránt, ki közel félszázadon keresztül a mi vezérünk, szerető, oktató mesterünk és atyánk volt. Eljöttünk ide mindannyian, hogy hódoljunk az ünneplő férfiu érdemei előtt, és hódolatunk nyilvánítása mellett még egyszer, együttesen szeretetükhöz is adhassunk kifejezést . . .

Most hozzád fordulok *érdemes férfiu*, hogy az előbb elhangzott szép szavak után, melyek a Te érdemeidet méltatták, azt megerősítve, Neked itt ezen a helyen „Isten hozzád”-ot mondjak . . . Nem; — rosszul fejeztem ki magamat. Mi nem bucsuzunk el egymástól . . . az atya nem hagyhatja el gyermekeit, a gyermek nem lehet haláttól Tanító-Mestere iránt . . . Minket a szeretet kapcsol össze, melynek lánczait sem a távolság, sem a halál széttepi nem tudja. Neked itt van helyed közöttünk, a Te bölcseségedre még szükségünk van . . . Eljössz hozzánk minél gyakrabban, hogy mi a Te nyugalmadban gyógyörködhessünk, a hogy Te is gyógyörköddai fogsz ifju erőnkben és kedvderős munkáinkban, hogy izzad az arcunk.

A Te szellemed itt lesz velünk, a mi szeretetünk ott lesz veled. Nincs tehát itt az elválás fájdalmának helye, nem hullanak fájdalomkönyvek, csak örömkönyvek tolnak szemeinkbe, hogy Téged itt ünneplve, láthatjuk az Isten áldó kezeinek működését . . . A mi meghívónak felkeres Téged nyugalmas helyeden, a Te választod megjön sokszor és sokszor hozzánk . . . És ha majdan a messze jövőben, hirt nem hallunk Feléd, és ha az Isten akarata szerint bevégezve földi pályádat a mesterek Mestere előtt állsz, vigy magaddal egy virágszálat, egy árvácskát e csokorból, — és kéri a Te Uradat, Istenedet, hogy vezérelje a Te itt hagyott árva tanítótáidat a jóra és adja áldását ezen tanító-egyesületre, hogy minden időben és helyen az Isten . . . és a haza kedvében járhasson.

Vedd tőlünk e csokrot, e csokorba foglalt virágokat, melyek mindegyike az ő nyelvén fogja Neked szeliden, behelzögően elusogni, hogy mily nagy vagy Te mi előttünk és mily szeretettel övezünk mi Téged körül. A mi szeretetünk legyen a Te altatódalod, — a mi szeretetünk legyen a Te hajnali harangszó. — Tudd árnyas szobácskádb, helyezd magad elé, hogy bizonyítva láthasd, hogy ha talán a nagy világ el is hagy, és talán ridegen azt mondja: „O már megtette kötelességét, ő már mehet” — azért, a Te hozzá tartozóidon kívül van egy kis világ, egy tanítói kör, mely téged szeretve nem így gondolkodik, hanem nevedet és a hozzá fűződő érdemeidet megbecsülve, szívében fogja tartani és szeretetével melegen azt.

Mielőtt átadnám Neked e csokrot, hadd hangozzék fel a mi édes dalunk, a mi édes „Szózatunk” a Te neved tiszteletére és a magyar nemzet dicsőségére . . . az a szép ének, hogy: „Itt élünk, halunk kell” . . .

A jó Isten éltesen soká.”

Iskolalátogatás. *Tihanyi Domokos* kir. tanfelügyelő meglátogatta a dombóvári róm. kath. és az állami iskolákat, hol személyes meggyőződést szerzett különösen az állami iskola tulzsfaltságáról és így szükségességét látta az iskola fejlesztésének.

A dombóvári ipariskola. A dombóvári ipariskolánál *Györkös Sándor* tanító távozása alkalmából megüresedett iparos tanonciskolai tanítói állomásra *Székely János* áll. tanítót választották meg. Ugyanez alkalmával lettek újabb 3 évre a többi tanítók is megválasztva és pedig *Gyenis Antal* igazgatónak, *Horváth Samu*, *Partl József* és *Somogyi Dávid* tanítóknak.

Államsegély. A miniszter a madocsa gazdasági ismétlő iskola dologi kiadásainak részben való fedezésére 1906-tól 1910-ik évig bezárólag évi 80 korona, a szekszárdi róm. kath. óvodának 400 korona államsegélyt utalványozott.

— **Nyugdíjigény átutalások.** *Parabak Brankó* bátaszéki volt gör. kel. szerb tanító nyugdíja f. é. okt. 1-től a szekszárdi kir. adóhivataltól a szekesfehérvári, *Bitter Péter* nyugdíja pedig 1905. nov. 1-től a szekszárdi kir. adóhivataltól a bonyhádi kir. adóhivataltalhoz utaltatott át.

Arcképes igazolványok. A kir. tanfelügyelő figyelmezteti az érdekelteket, hogy az arcképes vasuti igazolványok 1906. évre láttaozás végett 1 korona díjjal felküldendők.

A 30 filléres beirási díj. A sok port vert 30 filléres beirási díj összeírását, mely a tanítói nyugdíj járulékát képezi, Tolnavármegye közigazgatási bizottsága f. hó 5-én tartott ülésében elrendelte.

Nincs pénz. A faddi és kisszékelyi róm. kath. hitközség államsegély kérvényét a közoktatástügyi miniszter fedezet hiánya miatt elutasította. A jövő év elején, a költségvetés törvényerőre emelkedése után azonban a kérvények megújítandók.

Véglegesítés. *Málé Károly* tolnai ipariskolai igazgató és rajztanító, miután a kolozsvári rajztanfolyam 2 évi kurzusát bevégezte, jelen minőségében véglegesített.

Nyugdíjazás. *Mányoki Tamás* nagy-székelyi ev. ref. tanító 1905 okt. 1-től 540 korona nyugdíjösszeggel nyugdíjaztatott.

Alkoholizmus. A m. kir. vallás és közoktatástügyi miniszter 1905. évi 3600 eln. számú körrendeletében megengedte, hogy ugy a népiskoláknak érett, valamint a polgári-, kereskedő- és iparos tanonciskoláknak növendékei, lehetőleg egyik tanítójuk vagy tanáruk vezetése mellett a „Magyar alkoholelles egyesület”, illetőleg „Good Templar” egyesület által, akár az illető iskolában, akár az egyesületek helyiségeiben vagy erre alkalmas más helyeken időnként tartandó ily tárgyú előadásokon résztvehesenek. Az előadók kijelölését és az előadások tárgyának megállapítását az illető intézetek és a nevezett egyesületek előjárásága

közös egyetértéssel határozzák el. Az iskolák e czélra átengedendők. A felolvasásokhoz az „Urania” vetített képeket is bocsát az iskolák rendelkezésére. Az ehhez szükséges diapositiv képek kikölcsönzése iránt az iskolai igazgatóságok a nevezett tud. egyesülethez forduljanak.

Óvodafelállítás elhalasztása. A paksi II-ik községi óvoda felállítására a közoktatástügyi miniszter 1906. jul. 1-ig időhaladékot engedélyezett.

Tanítóválasztás. A nagykönyii róm. kath. kántortanítói állomásra *Németh Gyula* nagykanizsai tanító, ugyanott a róm. kath. osztálytanítói állásra *Csekei Sándor*, az ozorai róm. kath. osztálytanítói állásra pedig *Loboda István* okl. tanító választatott meg.

Tanítónő választás. A kölesdi ev. ref. iskolaszék a megüresedett tanítónői állásra *Szánthó Ottilia* kitünően képesített tanítónőt választotta meg.

MULATSÁGOK.

Szüreti multság. Az idei meglehetősen jó bortermés öröme a simontornyai iparos ifjuság nagyon szépen sikerült szüreti multságot rendezett f. hó 1-én a nagyvendéglő termeiben. A multság tiszta jóvedelméből a rendezőség 20 koronát adott át *Bereczk Istvánnak*, mint a létesítendő ártézi kut építő bizottsága elnökének, az ártézi kut javára, melyért e helyen is köszönetet mond az elnök. Az anyagi haszonnál nagyobb volt az erkölcsi siker, a mennyiben a multságon fesztelen jó kedv uralkodott.

GAZDASÁG.

Tenyészló-díjazás.

A vármegyei lótenyésztési bizottság, lótenyésztésünk népies irányának fejlesztése végett szokásos lódíjazását Hőgyészen, e hó 1-én tartotta meg, *Apponyi Géza* gróf lótenyésztési bizottsági elnök elnöklésével.

A díjazásra tulnyomó részben tamási-i és dombóvári járásbeli kistenyésztők hajtottak lovakat és csikókat, így elővezettek 72 drb. anyakanczát szopós csikóval, továbbá 42 drb. 3 éves kanczacsikót. A bizottság ezen állományt két csoportban, külön a csikós kanczákat és külön a 3 éves csikókat — bírálta meg és a következőleg ítélte oda a kitűzött díjakat.

1. Csikós kanczáért:

Dubinyák József kocsolai lakosnak 200 korona 1-ső díjat, Klein Ferencz műzsi és Porteleki József palfai lakosnak 100—100 korona 2-dik díjat; Hidvégi Imre könyi-i, Berta József tamási-i, Szentgyörgyi Mihály pinczehelyi, Gyenis István tamási-i, és Barát József ozorai lakosnak 60—60 korona 3-ik díjat, Pelcz Sebestyén könyi-i, Kiss István szakcsi, Székely Pál, Berta István és Tóth József tamási-i, Orbán Lajos magyarkeszi-i és Kelemen Vendel szakályi lakosnak 40—40 korona 4-ik díjat; — Klein Ferencz műzsi, Oltó Tóth József tengödi, Schleged Márton tamási-i, Suri István lapafői, Kalauz Ferencz gyulaji, Gabriel Ferencz szakályi, Fejes István magyarkeszi-i, Gyenei István tamási-i, Iliá István szakcsi, Kelemen Ferencz gyulaji, Savanyu János könyi-i, Kelemen Vendel szakályi, Vincze János döbröközi, Orbán Lajos magyarkeszi-i, Joó János szedresi és Tóth József tamási i lakosnak 20—20 korona 5-dik díjat.

2. Három éves kancza csikóért:

Peltz Sebestyén könyi-i lakosnak 150 korona 1-ső díjat, Nagy Pál István lapafői lakosnak 100 korona 2-ik díjat, Kelemen Gábor és Csütörás József szakályi lakosnak 60—60 korona 3-dik díjat; — Bognár György értényi, Berta József tamási-i és Szentgyörgyi Rudolf pinczehelyi lakosnak 40—40 korona 4-dik díjat, Német József

lápafői, Güde István tamási-i, Takács Iózsef tamási-i, Csutorás József szakályi és Müller Henrik varsádi lakosoknak 20—20 korona 5-dik díjat.

NYILTTÉR.*

Közérdek — magánérdek.

Szekszárd rendezett tanácsu várossá történt átalakulása alkalmával benyújtott, úgy látszik érdeklődést keltett, tárgyilagos felelőbeadásunk felterjesztését kísérő polgármesteri észrevételek személyes vonatkozásuknál fogva kénytelen vagyok e helyen reflektálni.

A dolog érdemére csak általánosságban terjeszkedem ki, mivel a felsőbb hatóságoknak nincs szükségük praedudiciumokra, sem helyi codificáló jogtudósok érvelésére. A törvényt s miniszteri rendeleteket ők is ismerik s bizonyára jobban, mint Szekszárd városának polgármestere, ki, úgy látszik, a kezdet nehézségeivel küzdve, felterjesztését ivekre terjedő és személyeskedő észrevételekkel kíséri, holott az egyszerű s rövid felterjesztésen kívül egyéb joga és kötelessége nincs, lévén a többi a felső hatóság dolga. — Mennyi drága időt tölt el majd közérdekből a t. polgármester ur, ha minden egyes felelőbeadást, más hatóságoktól eltérően, elmélkedésekkel fűszerez s elmélkedik, szokása szerint, lassan, csendesen!

A dolog érdemében a nyilvánosság előtti védekezésre nincs szükségem, mivel nekem más mód áll rendelkezésemre álláspontom védelmére. A kifogásolható eljárással szemben észrevételeimet, mint eddig, úgy a jövőben is, az illetékes hatóságok előtt tárom fel, mivel egyedül ők autentikusok ezen ügyben ítélni. Az érdeklődő egyének bármikor betekinthezik azokat s ha a helyi lapok majd érdemesnek találják, — mint felelőbeadásomat — közölni fogják azokat. Jogász embernek meg van a maga véleménye pro vagy contra, laikus embert nem a szópazarlás, szemfényvesztés avagy ferditések érdeklik, hanem az eredmény, sok embert pedig természetesen a személyeskedés.

Már soraim kezdetén érintettem, hogy a felsőbb hatóságnak törvényt magyarázó s a községi korlátok közt megakadt s mégis Magyarországra hivatkozó, helyhez kötött „Helyi Észre” nincs szüksége, annál kevésbé akkor, ha jogforrását idegen városban leli fel ott, ahol villamvilágításunk kifogástalan ideális mintaképét szerezte be. Akkor, mikor én egy választásnál hivatkozva a törvényszakaszokra, a nyilvánosság kizárását sérelmesnek találom, felelőbeadásom, melyben csak tárgyilagosság s nem személyeskedés vagy kesergés fedezhető fel, indokolt. Én sem egyéneket, sem triumviratust, sem „Cabinet noirt” nem sérelmeztem, hanem igenis egy eljárást, mi a nyilvánosság s ellenőrzés szempontjából sem kifogásolható.

A törvény felett ha gondolkozunk, orunkon túl is kell, hogy lássunk; a helyi gyökerek táplálандók és fejlesztendők. A jelentésből is kitűnik, hogy mikor belügyminiszteri intézkedés történt, felelőbeadás is történt vagyis akadt még kívülünk ember, ki bár józan ésszel, de nem oly világosan olvasott a községi törvény szakaszai között, mint a polgármester ur. Ha pedig a polgármesteri állás ellen nem adatott be felelőbeadás, úgy bizonyára a nyilvánosság s pályázat figyelembevételével történt a választás s nem kötötték hely- vagy személyhez ezen állást. A polgármester állása mellett érvel, azt helyhez köti és bámulatos, nem személyhez! Ezt bizonyára közérdekből cselekszi akkor, amikor én kesergem s keserűségemet a „közügy üdvének alárendelni nem tudom.” Hát kérem, nekem azért a fényes 800 koronás dotációért — hála érte — nem kell keseregnem s nem kell bánkódnom erkölcsi szempontból sem, hanem igenis kell sajnálkoznom és ezen sajnálkozást méltóztatik a kesergéssel összevetésztetni. Sokan tudják, hogy önzetlen cél

* E rovatban kösültekéért felelősséget nem vállal a Szerkesztő.

vezérel felelőbeadásomnál. Ez a felelőbeadás minden körülmény s bármely eredmény esetén beadott volna, ha a nyilvánosság kizárásával suba alatt történik valami. Én akkor, mikor felelőbeadásom a közügy sérelmére nem cselekszem. Felelőbeadásomnak a törvény értelmében felfüggesztő hatálya nincs, folyhatik minden rendben, dolgozhatik a tanács. Ha helyben hagyják a határozatokat — én nem gondolkozom oly biztosan — meghajlom s a közügy sem szenved sérelmet; ha megsemmisítik csak személy változás állhat elő, vagy az sem, ami ismét a gép működése szempontjából nem a közügy hátránya.

Nekem csak a választott mód áll rendelkezésemre közérdeklődésem nemileg kimutatni. A közügy iránti érdeklődésem, tudom nem nagyobb, mint a polgármester uré; de ez természetes is, mert ő azelőtt s most is mint egy hatóság feje, kell, hogy jobban érdeklődjék a közügyek iránt. Ezért érdeklődése is nyilvánvalóbbá válhatik, mint az enyém. Tudjuk mindnyájan nagyon jól, mennyire a szívén hordja a szekszárdi „Ferencz” közkórház építkezési ügyét; mennyire érdeklődik a bevezetett városi villamvilágítás iránt s mily szigorú ellenőrzést gyakorol a vállalattal szemben, tudjuk, hogy mennyire sietette a rendezett tanácsu város polgármesteri állásának betöltését, hogy haladjunk előre s ez a szegény város fő nélkül ne legyen, s tette és teszi ezt és sok más mind-mind közérdekből! Hát kérem t. polgármester ur, ne is gondoljon Ön most már sem a végátra, legkevésbé pedig a szekszárdi takarékpénztárra, hanem csupán csak új állásából kifolyó sürgős teendőire, a városra, illetve a közérdekre. Ne is féljen felelőbeadásomtól, csak bátran előre; hisz világosan rendelkezik Ön szerint a törvény! Ön előtt felelőbeadásom stíltlensége természetes s Ön még sem meri miatta a hátralevő tisztviselői választást megéjtetni! Nem mer a rendezett tanács sürgős teendőibe belekapni, mert kételkedik abban, vajjon polgármester-e avagy főjegyző? vagy mindakettő egy személyben? Talán azt sem tudja, melyik fizetését élvezze közérdekből a főjegyzői fizetést a „passus pénzzel” és magán munkálatok díjával avagy a polgármesteri fizetést járulékok nélkül? Mert valamennyi kétségtelenül nem élvezhető.

Tisztelt polgármester ur! Ha közérdekről beszélünk, első és fő kötelességünk a személyeskedést elkerülő higgadt objektivitás. Személyeskedéshez — még hozzá hivatalos eljárás közben — sem jogtudomány, sem műveltség nem szükséges. Ön a tárgyilagosságot semmibe véve, érzékenykedik s a személyeskedést megkezdte, ami igen könnyen Önrel szemben a kesergés és önzés, nem pedig a közérdek látszatát keltheti fel. Ezt iparkodjék csak elkerülni s félénkség nélkül haladjon bátran és sikeresen előre észszel és erővel!

Dr. Mayer Gyula.

Eladó ház.

Szekszárd legjobb részén, a Kossuth Lajos-utcában egy csinos **családi ház**, mely áll 4 szép nagy szobából, 2 konyha, élettár, pincze és mellék-helyiségekből, csinos kerttel és hátsó udvarral, — szabad kézből, igen előnyös feltételek mellett eladó.

Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Pénzkölesön!

Házakra, földbirtokokra I., II. helyre olesó feltételek mellett, valamint személyhitelt kezes nélkül is 200 koronától feljebb mindenféle állásu egyéneknek 4 korona havi törlesztésre gyorsan és olesón közvetít eskőfi Várady Lajos Budapest, Kerepesi-ut 62. — Bővebb felvilágosítással azonnal szolgálók válaszbélyeg ellenében. 11—52

Értesítés.

Van szerencsém a helybeli, valamint a vidéki hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy **Szekszárdon, a Mehrwerth Ferencz-féle házban** a mai kornak megfelelő

női

divattermet

nyitottam. Raktáron tartok **őszi és téli** legújabb párisi és bécsi divatu **női kalapokat**, valamint **gyászkalapokat**, **menyasszonyi fátyolokat** és **koszorukat**.

Kalap-átalakításokat legolcsóbban elvállalok.

Vidéki megrendeléseket **gyorsan és pontosan** teljesítek.

A n. é. hölgyközönség b. pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Gyüszü Erzsé.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel tiszta és ment káros alkatrészekből.

4—4

Schicht-szappan!

(„Szarvas” vagy kulcsszappant)

a legjobb és használatban a legolcsóbb, minden ruhanemű és mosási módszer részére.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Aussigban bárkinek a ki bizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

Díszműveket, folyóiratokat, könyveket, számlákat, röpiratokat, díszes kivitelű meghívókat, továbbá mindennemű hivatalos és kereskedelmi

nyomtatványokat

izéese kivitelben, a lehető legrövidebb idő alatt, jutányos árszabás mellett szállít

Báter János könyvnyomdája
SZEKSZÁRDON.

Üzlet áthelyezés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy Szekszárdon, Széchenyi-utca Mehrwerth-féle házban fennállott aranyműves és ékszerész üzletemet **f. é. október hó 1-én a Kaszinó bazár épületébe helyeztem át.**

Ajánlom a következő czikkeket nagy választékban:

Brilliáns és gyémánt gyűrűk,
Brilliáns és gyémánt fülbevalók,
Arany és ezüst fülbevalók,
Arany férfi és női gyűrűk,
Arany és ezüst láncok,
Arany és ezüst gombok,
Karkötők, szívek és függelékek,
Dohány- és cigarettatárczák, valamint
China-ezüst tárgyak.

Elfogadok mindennemű átalakításokat és javításokat.

Tisztelettel

Királi János

2-10

aranyműves és ékszerész.

Értesítés.

Szives tudomására hozom a bormelző közönségnek, hogy a híres

Mayfarth-féle

borsajtók, szőlőzuzók

a gyárban az óriási kereslet folytán már **fogytán vannak.**

Mint hogy nekem sikerült még raktárra kapnom egy nagyobb mennyiséget, ezeket árusítom, míg a készlet tart.

Ugyancsak nálam **egyéb gazdasági gépek is beszerezhetők.**

Tisztelettel

4-4

Kramer József,

a Mayfarth-féle gépek kizárólagos elárúsítója
Szekszárdon, Sédpaták-utca.

Kiadó gargon szoba.

A tisztviselő telepen november hó 1-től egy külön bejárattal csinos gargon szoba kiadó butorozással vagy anélkül.

Értekezni lehet **Schneider Jánossal.**

3-3

Egy jó házból való fiu

tanonczul

fölvétetik **Báter János könyvnyomdájában.**

I. rendű porosz köszén,
I. „ bpesti légszesz kocsz,
I. „ salgótarjáni köszén,
I. „ tatai köszén,

valamint tojás-briquet kapható kicsinyben és nagyban mérsékelt árszámítás mellett

Hirschfeld Arminnál.

Raktár helyiség: 2-6

Budai-utca 664. szám alatt.

Több éven át kipróbált, teljesen megbízható s a fájdalmak megszüntetésére kitűnőnek bizonyult készítmény a

KORONA SZESZ

mely biztosan és gyökeresen gyógyít **köszvényt, csuzt, rheumát** és egyéb meghűlésből eredő különféle fájdalmakat. — Kitűnő gyógyhatását több ezer elismerő levél bizonyítja.

Egy üveg ára 1 korona.

A londoni, párisi és berlini nemzetközi kiállításon diszoklevéllel, arany éremmel és aranykeresztel kitüntetve.

Készíti: **Remetey Dezső** gyógyszerész, Turkevén.

Tolnamegyei főelárúsító:

Kiss Pál fűszerkereskedő Pakson,

a ki 5 üveg egyszeri rendelésénél bérmentve szállítja a megye területén bármely városba vagy községbe. — **Gyógyszerész és kereskedő urak mint ismét-eladók árengedményben részesülnek.**

1-52

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók

„HERKULES“ kettős nyomószervezettel kézi hajtásra
Hydraulikus sajtók
magas nyomás és nagy munkaképesség számára
Gyümölcs-zuzók, szőlő-malmok, bogozó-gépek

Teljesen felszerelt
szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve
Lé-sajtólók, bogzó-örlők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek.

Szabad, **önműködő**, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére.

Szőlő-ekék

gyártanak és szállítanak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárak, vásontódéje és gőzhámorai által

BÉCS, II/I. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 550 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Képviselek és viszontárúsítók kerestetnek.

Kapható **STEINER VILMOS** fiók-gépraktárában **Szekszárd** (Kramer-féle ház).

3-3

Új árucarnok.

Szekszárd és vidéke nagybecsült vásárló közönségének szives tudomására hozom, hogy f. é. október hó 15-én a Kaszinó bazár-épületében

„Magyar áruk csarnoka“

czímen

játék, disz, ajándéktárgy, rövidáru és szabókellék-üzletet nyitok.

Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy pontos kiszolgálással és olcsó áráimmal a közönség bizalmát megnyerjem.

Szives pártfogást kérve, maradok kiváló tisztelettel

Fekete Hugó.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodabátas ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szegény és becselenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömegdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 569. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, lev.-lapok 10 fillérre bérmentesítendő.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 569),

62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Értesítés.

Van szerencsém a hölgyvilág szives tudomására hozni, hogy Szekszárdon, Kossuth Lajos-utca 1031. szám alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

lapos és álló

plissirozó (redőző)

intézetet alapítottam.

Plissirozásra vagyis redőzésre elfogadok a legvastagabb kelmétől a legkényesebb selyemig, s azt kifogástalanul készítem el.

Kérem a n. é. hölgyközönség szives megrendelését, előre is ígérem annak pontos és lelkiismeretes elintézését.

Magamat a n. é. közönség pártfogásába ajánlva, vagyok tisztelettel

Haudinger Gyuláné.

5-6

Mit igyunk?

Bort és vizet, de csakis

BORSZÉKI GYÓGY-BORVIZET

amely a legegészségesebb és legkellemesebb üdítő ital talán az egész világon!

Kincses Erdély adja, de egész hazánk büszkesége ez a kellemes összetételű víz, amely kivívta a külföld bámulatát is.

Fájdalom, a szállítás okozta nehézségek miatt eddig csak jó drágán volt beszerezhető, így a nagyközönség az értéktelenebb, de olcsó kutforrások vizét kapkodta, vagy pedig mesterséges vizet ivott.

De most a borvizek királya elfoglalja megillető helyét.

Hallatlan olcsó árak, óriási kedvezmény, — ihatja ur, szegény!

Egyedüli főelárusító vidékünkön

Kiss Pál paksi fűszerkereskedő,

aki azonban ebből a pompás üdítő italból minden nagyobb községben állandó raktárt létesít.

Igyunk hát borszékit!

1⁴/₁₀ literes palaczk 48 fillér. 1 literes palaczk 40 fillér. 1/2 literes palaczk 30 fillér.

A régi áraknál majdnem felényivel olcsóbb! Vendéglősöknek és nagyban vásárlóknak még nagyobb kedvezmény. Az üres palaczkokat az elárusítók visszavásárolják!

Szekszárdi főeladás: **Ferdinánd Antal és fainál.** Tolnán **Trutzer S. és Társa,** Dunaszentgyörgyön **Kálmán Dániel,** Dunaföldváron **Schwendtner Ferencz,** Faddon özv. **Ékes Edéné** fűszerkereskedőknél.

11-52

Bécsi bevásárlásaimból visszatérve bátorkodom a n. é. hölgyközönség szives figyelmét az izléses és dús választéku **őszi és téli**

Fránek Jánosné kalap ujdonságokra

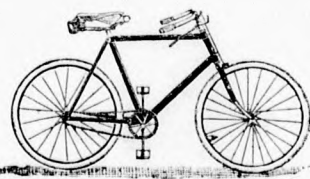
divatterme

Szekszárd, Széchenyi-utca.

felhívni. — Nagy raktárt tartok a legújabb párisi és bécsi divatos **női kalapok,** valamint **gyászkalapok és menyasszonyi fátolok és koszorúkból.**

A leggyorsabb kiszolgálás és legolcsóbb árak!

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítettek.

A világhírű STYRIA

és Demokrata kerékpárokat

mélyen leszállított áron, kedvező részletfizetésre adjuk el **két évi jótállással.**

Puch-motorkerékpárokat,

melyek lecsatolható mellékkocsival teljesen pótolják az automobilt.

Kerékpáralkatrészeket és az elismert kiváló minőségű **Reit-hoffer kerékpárgummikat** a legolcsóbb versenyképes áron szállítjuk.

Nagy javító műhely.

Ne mulassza el tőlünk árjegyzéket kérni, mert meggyőződést szerez előnyös árainkról.

Müller Testvérek mehanikusok 14-26

varrógép, kerékpár nagyraktára **SZEKSZÁRD, Garay-tér.**

